

08
επαναληπτικά
θέματα

Β' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΑΡΧΑΙΑ

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

A. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Δημοσθένης, Ὑπέρ τῆς Ῥοδίων Ἐλευθερίας, 19-20

Θαυμάζω δ' εἰ μηδεὶς ὑμῶν ἠγείται Χίων ὀλιγαρχουμένων καὶ Μυτιληναίων, καὶ νυνὶ Ῥοδίων καὶ πάντων ἀνθρώπων ὀλίγου δέω λέγειν εἰς ταύτην τὴν δουλείαν ὑπαγομένων, συγκινδυνεύειν τι τὴν παρ' ἡμῖν πολιτείαν, μηδὲ λογίζεται τοῦθ' ὅτι οὐκ ἔστιν ὅπως, εἰ δι' ὀλιγαρχίας ἅπαντα συστήσεται, τὸν παρ' ὑμῖν δῆμον εἰάσουσιν. ἴσασι γὰρ οὐδένας ἄλλους πάλιν εἰς ἐλευθερίαν <ἄν> τὰ πράγματα ἐξάγοντας ὅθεν δὴ κακὸν αὐτοῖς ἄν τι γενέσθαι προσδοκῶσι, τοῦτ' ἀνελεῖν βουλήσονται. τοὺς μὲν οὖν ἄλλους τοὺς ἀδικουντάς τινας αὐτῶν τῶν κακῶς πεπονθότων ἐχθροὺς ἠγείσθαι χρή τοὺς δὲ τὰς πολιτείας καταλύοντας καὶ μεθιστάντας εἰς ὀλιγαρχίαν κοινούς ἐχθροὺς παραινῶ νομίζειν ἁπάντων τῶν ἐλευθερίας ἐπιθυμούντων.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το χωρίο: «Θαυμάζω... τοῦτ' ἀνελεῖν βουλήσονται.»
ΜΟΝΑΔΕΣ 10
2. Ποια εἶναι ἡ θέση τοῦ Δημοσθένη καὶ με ποια επιχειρήματα τεκμηριώνει τὴν ἀποψή του αὐτή;
ΜΟΝΑΔΕΣ 10
3. Ποια στοιχεῖα ἐντεχνῶν πῖστεων (ὡς πρὸς τὰ ρητορικά ἦθη καὶ τὰ πάθη) χρησιμοποιεῖ ὁ ρήτορας;
ΜΟΝΑΔΕΣ 10
4. Ἀφοῦ διαβάσετε τὸ παρακάτω ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ λόγο τοῦ Δημοσθένη «Ὑπέρ τῆς Ῥοδίων Ἐλευθερίας» (§§ 14 - 16) νὰ ἀπαντήσετε στὶς ἐξῆς ἐρωτήσεις:
 - α. Ποιο ἦταν τὸ βασικότερο ἐπιχείρημα τῶν ἀντιπάλων τοῦ Δημοσθένη ρητόρων καὶ πού ἐβρίσκει τὸ ἐρεῖσμά του;
 - β. Με ποιο τρόπο προσπαθεῖ ὁ Δημοσθένης νὰ το ἀντικρούσει καὶ πῶς τὸν κρίνετε;

ΜΟΝΑΔΕΣ 10

«Ὅμως κι αν αυτοδύναμα κατείχαν την εξουσία στην πόλη οι Ρόδιοι που την κατέχουν σήμερα, δε θα σας έδιναν τη συμβουλή να τους κάνετε συμμάχους, έστω κι αν έδιναν την υπόσχεση ότι θα κάνουν για σας τα πάντα. Διότι βλέπω ότι αυτοί στην αρχή, για να καταλύσουν το δημοκρατικό πολίτευμα προσεταιρίστηκαν κάποιους πολίτες και, όταν πέτυχαν το σκοπό τους, πάλι τους απομάκρυναν. Επομένως νομίζω ότι αυτοί που δεν φάνηκαν πιστοί σε κανένα, ούτε σε σας θα είναι σταθεροί σύμμαχοι. Και δεν θα τα έλεγα ποτέ αυτά, αν πίστευα ότι συμφέρουν μόνον τη δημοκρατική παράταξη της Ρόδου, διότι ούτε εκπροσωπώ τους ανθρώπους αυτούς ως πρόξενος ούτε με κανένα τους έχω προσωπική φιλία. Αλλά και στην περίπτωση ακόμη που θα συνέβαιναν αυτά τα δύο, πάλι δεν θα μιλούσα έτσι, αν δεν πίστευα πως αυτό είναι το συμφέρον σας, επειδή εγώ, αν μπορεί να το πει αυτό κάποιος που συνηγορεί για τη σωτηρία τους, συμμερίζομαι τη χαρά σας γι' αυτά που έπαθαν οι Ρόδιοι. Γιατί με το να σας αρνηθούν να λάβετε αυτά που σας ανήκαν έχουν χάσει το δικαίωμα να είναι σύμμαχοι ισότιμοι με σας που είστε Έλληνες και ανώτεροί τους, έχουν καταστήσει δούλοι βαρβάρων και δούλων, τους οποίους δέχτηκαν στις ακροπόλεις. Ὅμως λίγο ακόμη και θα έλεγα πως αυτά θα τους βγουν και σε καλό, αν σεις θελήσετε να τους βοηθήσετε. Γιατί, αν τους έρχονταν όλα καλά, δεν ξέρω, ως Ρόδιοι που είναι, αν θ' αποφάσιζαν ποτέ να βάλουν μυαλό. Τώρα όμως που έκαναν τη δοκιμή και πήρανε το μάθημα ότι η απεισκευσία γίνεται για το λαό αιτία πολλών συμφορών, ίσως θα γίνουν στο μέλλον φρονιμότεροι αν τους δοθεί η ευκαιρία. Κι αυτό δεν το θεωρώ γι' αυτούς μικρό κέρδος. Υποστηρίζω λοιπόν ότι πρέπει να προσπαθήσετε να σώσετε τους ανθρώπους αυτούς και να μην τους κρατάτε κακία, ανάλογιζόμενοι ότι και σεις απ' αυτούς που θέλησαν να σας βλάψουν εξαπατηθήκατε σε πολλά, για κανένα από τα οποία δεν θα κρίνατε δίκαιο να τιμωρηθείτε»

ΜΟΝΑΔΕΣ 10

5. Ποια είναι η διαφορά ανάμεσα στην «πρόθεσιν» και στη «διήγησιν» ενός ρητορικού λόγου; (εισαγωγή)

ΜΟΝΑΔΕΣ 10

6. α) Να γραφούν από δύο παράγωγα ουσιαστικά για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: δέω, συστήσεται, άνελειν, πεπονθότων, παραινῶ
 β) Να γραφούν συνώνυμα στα αρχαία ελληνικά στο α' ενικό οριστικής ενεστώτα: θαυμάζω, έάσουσιν, βουλήσονται, άδικούντες, ίσασι.

ΜΟΝΑΔΕΣ 10

Γ. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Οὐδὲν γὰρ ἄλλο πράττων ἐγὼ περιέρομαι ἢ πείθων ὑμῶν καὶ νεωτέρους καὶ πρεσβυτέρους μῆτε σωμάτων ἐπιμελεῖσθαι μῆτε χρημάτων πρότερον μηδὲ οὕτω σφόδρα ὡς τῆς ψυχῆς, ὅπως ὡς ἀρίστη ἔσται, λέγων, ὅτι οὐκ ἐκ χρημάτων ἀρετὴ γίνεταί, ἀλλ' ἐξ ἀρετῆς τὰ χρήματα καὶ τὰ ἄλλα ἀγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις ἅπαντα καὶ ἰδία καὶ δημοσίᾳ· εἰ μὲν οὖν ταῦτα λέγων διαφθείρω τοὺς νέους, ταῦτα ἂν εἶη βλαβερά· εἰ δὲ τις μὲ φησὶ ἄλλα λέγειν ἢ ταῦτα, οὐδὲν λέγει.

Πλάτωνος Ἀπολογία Σωκράτους 30b

Δ. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να αποδώσετε στη νέα ελληνική το απόσπασμα. **ΜΟΝΑΔΕΣ 20**

2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:
- α)
οὐδὲν:	δοτική ενικού θηλυκού γένους
πράττων:	δοτική πληθυντικού αρσενικού γένους
σωμάτων:	δοτική πληθυντικού
ἀρίστη:	αιτιατική πληθυντικού συγκριτικού βαθμού
στο γένος που βρίσκεται
ἅπαντα:	γενική πληθυντικού θηλυκού γένους
ἰδία:	δοτική ενικού αρσενικού γένους υπερθετικού
βαθμού
δημοσίᾳ:	αιτιατική ενικού θηλυκού γένους
ταῦτα:	αιτιατική ενικού ουδέτερου γένους
τίς:	αιτιατική πληθυντικού ουδέτερου γένους
μὲ:	γενική ενικού ἀ' προσώπου

ΜΟΝΑΔΕΣ 5

- β)
περιέρομαι:	γ' ενικό οριστικής Παρατατικού
β' ενικό προστακτικής Αορίστου β'
ἐπιμελεῖσθαι:	γ' πληθυντικό οριστικής Ενεστώτα
β' πληθυντικό ευκτικής Παρακειμένου
γίνεταί:	β' ενικό προστακτικής Αορίστου β'
β' ενικό προστακτικής Παρακειμένου
διαφθείρω:	β' ενικό οριστικής Μέλλοντα
γ' ενικό ευκτικής Αορίστου
φησί:	α' πληθυντικό οριστικής Ενεστώτα
απαρέμφατο Ενεστώτα

ΜΟΝΑΔΕΣ 5

3. α) Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις: ὑμῶν, χρημάτων, ὡς ἀρίστη, ἅπαντα, τοῖς ἀνθρώποις, λέγειν
ΜΟΝΑΔΕΣ 6
- β) « εἰ μὲν οὖν ταῦτα λέγων... ἂν εἴη βλαβερά »
Να αναγνωρίσετε το εἶδος του υποθετικού λόγου και να το μετατρέψετε ὥστε να δηλώνει το προσδοκώμενο.
ΜΟΝΑΔΕΣ 2
- γ) «ὅτι οὐκ ἐκ χρημάτων ἀρετὴ γίγνεται»
Να αντικατασταθεῖ ἡ ειδικὴ πρόταση ἀπὸ ἰσοδύναμη συντακτικὰ ἐκφράσή.
ΜΟΝΑΔΕΣ 2

ΧΑΛΣΙΑΚΤΕΡΩΝ
ΠΕΙΡΑΙΑΝ